SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 123. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 29, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го ЧЕРВНЯ 1991 Ч. 123. РІК XCVIII.

РАДА ДИРЕКТОРІВ ККДУ СХВАЛИЛА ЗВІТИ ЕКЗЕКУТИВИ І ПЛЯНИ ПРАЦІ

Нюарк, Н. Дж. (Б. Бурачинський). — В суботу, 8-го червня, на своєму першому засіданні Ради Директорів ККДУ в складі: Баранецький, Бурачинський, Воронка, Герець, Гунчак, Зінкевич, Мазуркевич, МекКонел, Пазуняк, Сохан, Шміґель і Футей та через прокси Захаріясевич, Лисий, Маркусь, Татух і Ткачук оцінила пророблену роботу та схвалила плян праці і бюджети на наступний рік. Рівно ж обговорено потребу комісій та узгіднено їх назви і мету. Обговорення англомовного статуту і правильника відкладено до наступного засідання.

Сесію відкрив Б. Бурачинський переглядом подій і завдань. Комітет уже заінкорпорований і зареєстрований в ІРС, тимчасова канцелярія забезпечена телефоном, факсом і комп'ютером.

Контакти з Секретаріятом НРУ та з Екзекутивою Канадського Товариства Прихильників Руху здійснюються щотижнево.

Листа запотребувань та їх пріоритетів погоджена з правлінням НРУ. Постійний контакт з членами-організаціями та предсідниками Союзів підтримується телефонічно чи особисто. Членство в ККДУ поволі збільшується: 17 осередків і 2 громадські установи з 28 і 17, що брали участь в Установчому З'їзді. (Від засідання приєдналися 3 нові члени). Запляновану нараду з представниками НРУ і КТПР, а окремо з Екзекутивою ЗУАДК-у проведено з успіхом та погоджено післядії. Розроблено зв'язки з доставниками техніки в ЗСА, Канаді, Німеччині і Австрії. Погоджено специфікації бажаної техніки з В. Бурлакович і О. Лавриновичем, головами Секретаріяту НРУ. Окрему увагу присвячується якості, ґарантії обслуги та ціні.

За останні 4 місяці закуплено та пересилається такі речі: 22 комп'ютерні системи для обласних Рухів, фундатор Дітройт і Клівленд, 100 диктофонів з плівками і батеріями для Руху і УРП, фундатор Чикаґо, 150 пакетів порошку-тонера для різних копірок, фундатор Гартфорд, 10 професійних відеокасет для Секретаріяту НРУ, фундатор Ф.Р. за Д. У., 2 настільні офсетні друкарки з матрицями і папером, фундатор Чикаго, 2 комплекти комунікаційної техніки для установ демократичного бльоку, фундатор Ф.Р. з Д.У., 27 телефаксів для обласних Рухів і Секретаріяту, фундатор Норт Порт. Заснування професійного англомовного Інформаційного Центру в Києві, фундатор Рочестер. Серія ліку Інтерферон проти пістряка для рухівця, фундатор д-р Масник.

Приблизний кошт цих пересилок виносить 89,400 дол. ККДУ одержав листи призначення для цих посилок та подяку від Секретаріяту НРУ за них і передає цю подяку фундаторам.

Для схвалення пляну праці Рада Директорів вибрала з довшої листи дванадцять дальших запотребувань і проєктів, а саме: 45 копірок, тонер-порошок, газетний папір для НРУ, вишкіл фармерів, модерні дитячі українські читанки, акції в ТБ „Старт" станції, комунікаційна техніка для Меморіялу і Руху, вишкіл фахівців, консультація і поміч підприємствам. Деякі проєкти уже досліджуються і підготовляються до фінансування. Їх загальний кошт оцінюється приблизно на 530,000 дол. Нам забракне приблизно 200,000 дол., тому кожний видаток нашої спільноти мусить тепер бути виважений чи він дійсно працює для спільної мети — відродження вільної української демократичної держави.

Перед нами чимало перешкод та багато праці і потреб. Необхідно поширити членство, добути більше фондів від діяспори, а ґрентів від урядових та всеамериканських установ. Необхідно притягнути більше активістів, щоб помогли Екзекутиві в реалізації проєктів в комунікації з членами і громадою. Вказаним є упростити спілкування з Рухом в Україні. Крім постачання комунікаційної техніки, нам дуже треба узгіднити з Рухом хоч два далекосяжні стратегічні проєк-

(Закінчення на стор. 3)

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ВІДХИЛИЛА ПРОЄКТ СОЮЗНОГО ДОГОВОРУ

Міліціянти і відділи міністерства внутрішніх справ виривають синьо-жовті прапори з рук демонстрантів, які протестують проти союзного договору.

Київ. (М. Коломиєць). — Пресове Бюро УНС, Ассошієйтед Пресс та інші засоби масової інформації повідомили, що в четвер, 27-го червня, Верховна Рада України 345 голосами проти 18 відхилила запропонований Михаїлом Ґорбачовим проєкт союзного договору, зірвавши таким чином пляни совєтського президента домогтися підписання цього документу до липня. Хоч в українському парляменті переважають комуністи, це не перешкодило відкинути проєкт, висунутий генеральним секретарем.

За свідченням співробітника пресового агентства Руху Олексія Капусти, „один із законодавців заявив, що він комуніст, але перш за все він є українець". нець".

Договір не визнає Декларації про суверенітет України — в цьому головна причина відхилення проєкту. Цілий ряд депутатів виступили взагалі проти збереження СССР в його сьогоднішньому вигляді. Багато з них пропонувало створити замість нього конфедерацію незалежних держав на взірець Европейської Спільноти.

Українське незалежне інформаційне агентство „Республіка" наголошує на негативній оцінці проєкту заступником голови Верховної Ради Володимиром Ґриньовим, який заявив: „За цим проєктом ми збудуємо державу-матрьошку, і в порівнянні з союзним договором 1922 року утворимо ще жорстокішу федерацію".

Депутати запропонували понад 20 поправок до проєкту. Їх розгляне одна з комісій. Відтак Верховна Ради України підготує власний проєкт договору і винесе його на голосування, призначене на 15 вересня.

ВЕРХОВНА РАДА СССР ОБГОВОРЮЄ ПЛЯН ПРИВАТИЗАЦІЇ

Москва. — У Верховній Раді СССР обговорюється програма „роздержавлювання" і приватизації совєтської промисловости. Покищо тяжко сказати, чи приведе відповідне законодавство до „створення сильного приватного сектора або попросту до збільшення політичних незгод і дальшого економічного хаосу".

Згідно з проєктом, який тепер обговорюється, до кінця 1995 року повинні бути приватизовані до двох третин виробничих потужностей країни. Уряд збереже контроль над 50 відсотками підприємств оборонної промисловости і енергетики і над 70 відсотками засобів зв'язку, а решта перейде у приватні руки.

На початку цього тижня голосування з приводу проєкту було відкладене на вимогу консерватистів, які засудили законопроєкт як спробу поховонити соціялізм і встановити в СССР капіталістичний лад, при якому в країні будуть верховодити „спекулянти" і „тіньовики". Однак передбачають, що Михаїл Ґорбачов все ж таки проштовхне законопроєкт через совєтський парлямент до своєї поїздки у Лондон на нараду „великої сімки" розвинутих промислових країн.

Як зауважують експерти, все зв'язано з нарадою „сімки". Якщо Ґорбачов не зможе привезти у Лондон вагомих доказів руху СССР до ринкової економіки, він навряд чи зможе розраховувати на широку економічну допомогу Заходу.

Згідно з проєктом обговорюваного закону про приватизацію, промислові підприємства або можуть переходити в „колективну власність" своїх робітників, або здаватися в оренду, або перетворюватися в „акціонерні товариства". Вибір зроблять самі робітники. Акції великих підприємств будуть продаватися не широкій публіці, а лише членам її трудових колективів. Однак дрібні підприємства, наприклад, продуктові крамниці, будуть продаватися на авкціоні.

Чужинці зможуть придбати підприємство цілком або частину його акцій лише за згодою робітників, що працюють на ньому. Ліберальні економісти також не є захоплені законопроєктом, хоч і з інших причин, ніж консерватисти. Наприклад, економіст Борис Пінскер вважає, що такий підхід приведе до створення змішаної економіки, на зразок югославської, яка давно скомпромітувала себе.

Померла Марія Валіґун, секретарка 99-го Відділу УНСоюзу

Білкс Беррі, Па. В понеділок, 6-го травня ц. р. тут померла на 71-му році життя Марія Валіґун, секретарка 99-го Відділу УНСоюзу, Братства Св. Миколая у Вілкс Беррі, Па.

Покійна народилася в Бріджпорті, Конн. Членкою УНСоюзу стала в 1944-му році та довгі роки допомагала своєму мужеві Василеві Валіґунові виконувати обов'язки секретаря 99-го Відділу УНСоюзу. Після смерти мужа Марія Валіґун перебрала обов'язки секретаря Відділу від січня 1987-го року та була секретаркою цього Відділу до дня смерти.

Залишила в жалобі синів Карла і Роберта та дві дочки, Ненсі й Анну Марію, як також брата Йосифа Замулінського та сестру Гелен.

Созова громада відпровадила Покійну на вічний спочинок 8-го травня ц. р. на цвинтра Св. Петра і Павла у Плейнс, Па.

Відбулись збори Американської Асоціяції Україністів

Урбана, Ілл. — В середу, 19-го червня цього року в Урбана Ілліной, під час десятої річної конференції Української дослідчої програми Іллінойського університету відбулися загальні збори Американської Асоціяції Україністів. Крім членів цієї Асоціяції присутніми на зборах були гості з України, Польщі та Канади. Збори привітали Іван Дзюба, президент Республіканської Асоціяції Україністів, Степан Козак, президент Польської Асоціяції, Володимир Смирнов — від Канадської Асоціяції. Збори відбувалися за заздалегідь оголошеним порядком денним, у фокусі якого були зміни та поправки до Статуту, прийнятого на установчих зборах, що скликалися в грудні 1989 року в Бостоні. Присутні на зборах заслухали звіт президента ААУ Івана Фізера та ухвалили дві такі резолюції:

1. Збори ААУ, що відбулися 19-го червня 1991 року в Урбана, Ілліной, стверджують, що науковий внесок в українознавство не залежить від географічного місцезнаходження та інституційного пов'язання тих чи тих україністів; водночас, зважаючи на кількісний склад учених-україністів і багатофункційну вагомість українознавства в Україні, збори вважають, що центром такого роду досліджень була, є і завжди залишатиметься саме Україна.

2. Збори визнають право Міжнародної Асоціяції Україністів (МАУ), визначати місце проведення її конґресів, але з приводу скликання другого конґресу, вони підтримують побажання колеґ з України, переконливо обґрунтоване виваженими арґументами професора Юрія Шевельова у щоденнику „Свобода", провести його в м. Харкові; до цього спонукають поважні як наукові, так і практичні потреби.

Збори висловили сердечну подяку проф. Дмитрові Штогринові за його увагу до організаційних та побутових потреб учасників зібрання.

Спорт єднає серця

Нюарк (О. Твардовський). — Коли пишемо ці рядки, в західньоукраїнських містах і селах проходять великі святкування СТ „Україна", в яких беруть участь збірні Української Спортової Централі Америки і Канади. Делеґація УСЦАК, до якої входить коло 400 осіб, в тому числі приблизно 120 спортовців, очолює голова Мирон Стебельський. З проводу УСЦАК прибули в Україну теж заступник голови Володимир Кізима, секретарка і провідниця збірної плавання Марійка Бокало, член Ради УСЦАК і провідник відбиванкової дружини УСЦАК Роман Куціль, ланковий футболу і тренер збірної Євген Чижович, ланковий шахів і провідник збірної шахів д-р Орест Попович, заступник голови УСЦАК Ярослав Козак, член управи УСЦАК і помічник провідниці збірної плавання Іреней Ісаїв, ланковий і провідник збірної УСЦАК Юрій Савчак, член проводу УСЦАК Ярослав Петрик.

Першою до львова прибула канадська група УСЦАК (у понеділок, 17-го червня), яку на летовищі зустріли хлібом і сіллю.

У розмові з кореспондентами на летовищі директор готелю „Супутник" О. Смогоринський сказав: „У нас мешкатимуть члени збірної УСЦАК, їхні родичі, уболівальники. Заокеанських гостей „Супутник" приймає не вперше. Торік у нас проживали учасники Всесвітньої конференції лікарів з української діяспори. Тоді всі залишилися задоволені. Думаю, так буде й цього разу... „Перші змагання з відбиванки, шахів, тенісу, плавання мали відбутися в п'ятницю, додав Є. Приступа, представник обласного спортового комітету і співпрацівник „Спортивної газети".

В університеті працюватиме міжнародна науково-методична конференція „Нація і спорт", в якій, між іншим, візумуть участь представники УСЦАК. З нагоди 80-річчя СТ „УКраїна" появився Альманах, в якому мали б бути поміщені привіти і оголошення, що їх збіркою зайнявся УСЦАК, а до друку підготував О. Твардовський. 21-го червня в оперному театрі відбулася велика урочистість з нагоди ювілейних святкувань. Основніші інформації про їх перехід будуть подані в наступних числах „Свободи".

В суботу, 22-го червня, на стадіоні „Україна" відбулося культурно-спортове свято і після нього перша зустріч збірної футболу УСЦАК з місцевими „Карпатами", яка закінчилася перемогою „Карпат" вислідом 5:3.

В'єтнамські комуністи відкинули плюралізм

Банґкок, Таїлянд. — Державне радіо „Голос В'єтнаму" повідомило, що учасники з'їзду правлячої Комуністичної партії країни відкинули перехід до політичного плюралізму і підкреслили свою прихильність до однопартійної системи.

Чотириденний з'їзд, який відбувається у Ганої, крім інших справ, розгляне можливість резиґнації генерального секретаря Компартії 75-річного Нґуєна Ван Ліня, поганий стан якого не дозволяє йому залишатися на пості.

На з'їзді зі звітом виступив Нґуєн Ван Лінь. Він визнав, що в даний час соціялізм „перебуває під безпрецедентним за своєю силою критичним вогнем", тим самим покликуючись на демократичні революції в країнах Східньої Европи, які позбавили В'єтнам союзників.

Далі генеральний секретар в'єтнамських комуністів заявив, що настав час економічних перетворень в країні, однак настоював, що вони повинні проводитися поступово, без різких поворотів, бо в противному разі країна опиниться в прірві політичних конфліктів. Лінь сказав: „При нинішньому стані нашої країни нема об'єктивної необхідности у проведенні політичного механізму плюралізму або багатопартійної системи".

Згідно зі здогадами чужинецьких дипломатів, Лінь уже попросив керівництво партії про свою резиґнацію, покликуючись на поганий стан здоров'я. На думку спостерігачів, його наступником стане 74-річний До Муа, який займає третє місце в нинішній партійній ієрархії.

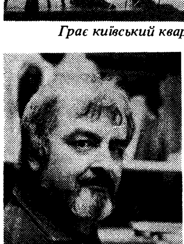
СОЮЗІВКА ПОЧИНАЄ СВІЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН

Союзівка (Г. Колесса). — Розпочалося літо, а з ним і літній сезон-1991 на оселі УНСоюзу, Союзівці. Шматочком України на американській землі називають Союзівку, бо з'їжджаються сюди українці з різних куточків ЗСА, з інших країн, а останнім часом щораз частіше її відвідують гості з України. І всі захоплюються цією оселею, бо природа тут нагадує рідні Карпати, бо звучить тут рідна мова, бо продовжуються тут наші традиції. Союзівка відіграє велику ролю також і в об'єднанні української громади.

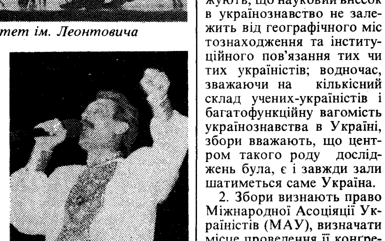

Грає київський квартет ім. Леонтовича

Важливе місце серед імпрез літнього сезону на оселі займають мистецькі програми. Цього року ними керує Аня Дидик-Петренко, ім'я якої нерозривно зв'язане саме з Союзівкою. Аня провадила тут мистецькі програми протягом дванадцяти років, а три роки була керівником цих програм і тому має в тому великий досвід. Із знанням справи вона вирішує складні проблеми, орієнтуючись в найменших деталях роботи в цій ділянці. Саме нею вдало підібрані імпрези та їх виконавці і доказом цього є цікава та різноманітна листа цьогорічних запланованих мистецьких програм, яка здатна зацікавити публіку з різносторонніми смаками.

Скульптор Зенон Голубець

Естрадний співак Алекс Голуб

В ролі конферансьє виступить Оля Ходоба-Фриз, яка багато разів працювала на Союзівці, виконуючи різні обов'язки, а вліті 1989 року кілька тижнів провадила мистецькі програми.

Відкриття сезону відбудеться в четвер, 4-го липня, в День Незалежности Америки. Розпочнеться він о 6-ій годині вечора традиційним гуцульським вечором під відкритим небом. Гості зможуть стати свідками виступу популярного естрадного співака Алекса Голуба та причаститися смачною вечерою. О год. 8:30 вечора в головному будинку відбудеться відкриття мистецької виставки творів скульптора Зенона Голубця з участю київського струнного квартету імені Леонтовича. На закінчення гості змо-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

В СЕРЕДУ, 26-го червня, в столицю Альжиру ввійшли бронетанкові і десантні частини. Уряд оголосив про запровадження воєнного стану у відповідь на масові виступи фундаменталістів, які обурилися з приводу наказу познімати релігійну ісламську символіку з фасадів будинків. державних установ. Під час сутички поліції з релігійними фанатиками було вбито 7 осіб і поранено 34.

ЧАСТИНИ ЛИВАНСЬКОЇ армії, згідно з розпорядженням уряду, мають намір взяти під контролю південні райони країни, де тепер діють формування міліції Організації Визволення Палестини і проіранського руху „Гезболла". Палестинці заявили, що зброї не складуть. Міністер оборони Ливану Мішель Мурр, коментуючи їх заяву, сказав, що армія виконує свій обов'язок і „ввійде в понеділок, 1-го липня, в південні райони".

В СЕРЕДУ, 26-го червня, в грецькому місті Корфу відбулася зустріч міністрів закордонних справ Албанії Мохамеда Каплані і Греції — Антоніса Самараса. Грецька сторона дістала дозвіл на приїзд до Албанії представників Патріярхату Грецької Православної Церкви, які ознайомляться зі станом православних парафій в цій країні. За даними грецьких властей, на півдні Албанії проживає 400.000 греків, що сповідують православ'я.

У ВІВТОРОК, 25-го червня, в Києві відбулося пікетування будинку Верховної Ради України. Пікетчики протестували проти підписання Україною союзного договору. Група жінок з Рівного тримали плакат зі словами Тараса Шевченка: „Як Україну продавали, ми дивились і мовчали, мовчки потилиці чесали".

ПАЛЕСТИНСЬКІ ТЕРОРИСТИ вбили палестинця Сулеймана Абу Шарара за співробітництво з ізраїльськими властями. Від початку інтіфади, що спалахнула в грудні 1987 року, палестинці вбили 402 своїх співвітчизників, звинувативши їх у коляборанстві.

В АМЕРИЦІ

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, що виробництво електричного приладдя у місцевости Брустер в нюйоркському стейті є тим, що постачало Іракові потужні електричні частини, котрі вживано на те, щоби продукувати збройної якости уран у таємній підземній фабриці зброї розташованої у горах на північ від Багдаду. Про цю таємну фабрику зброї розказав також урядовим властям ЗСА іракський втікач заявляючи, що вона розташована недалеко північного міста Мосул. Він також розказує про те, що Ірак подав неправдиві інформації офіційним чинникам Організації Об'єднаних Націй про свої збройні спроможності та взагалі про свою програму виробництва ядерної зброї. Відкриття того, що фірма Гіпотронікс Інк., у 1989 році продавала Іракові потрібну електроніку вказує на те, якими не вистачальними є існуючі правила, а демократи відразу використали ситуацію та оскаржили уряд президента Дж. Буша у допомозі військової потужности Іраку.

У ВАШІНҐТОНІ справа Джана Сунуну, шефа штабу Білого Дому набирає чимраз більшого розголосу незважаючи на те, що сам президент Джордж Буш вже двічі публічно заявляв, що має до нього повне довіря. Найновішим закидом у сторону Дж. Сунуну є звинувачення, що він впродовж останніх 18-ти місяців, коли перебував у Ню Йорку використовував працівників призначених для охорони державних будівель за шоферів та охорону у своїх ділових, політичних і приватних поїздках у місті та околиці. Коментуючи на цю найновішу прискіпливість Білий Дім заявив, що допомога державних працівників шефові штабу Білого Дому є звичайною рутиною, апробованою відповідними чинниками та доступна всім службовцям високого стажу.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 27-го червня 6,888 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

179,690.80

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ізраїльське військо у ролі тайної поліції

У минулому тижні ізраїльський уряд звільнив 89 палестинських в'язнів. Західня преса подала була, що під час найвищої натуги арабського повстання на окупованому Ізраїлем західньому побережжі Йордану Ізраїль виарештував яких 300 демонстрантів. Мають ніби звільнити дальших в'язнів. Дозволено на переведення на контрольованій території виборів до Торговельної Палати, почали приймати палестинців на працю, після того, як їх скрізь звільняли і затруднювали прибулих з СССР жидівських іміґрантів. Екстремно правий уряд Їцака Шаміра буцімто рішив злаґіднити дещо режим супроти арабських мешканців Ізраїля — під натиском від Америки. Але, інформуючи про це показувано на телевізійному екрані в Америці сцену, як то переодягнені в арабську ношу два насправді ізраїльські вояки наскочили на якогось палестинця і миттю силоміць вкинули до поліційного авта. Цю сцену якимось чином висвітлювали також на телевізорах у Ізраїлі. І воно викликало здивування, збентеження і обурення широких кіл ізраїльців. „Ню Йорк Таймс" з 24-го червня ц.р. наводить голоси обурення навіть різних високих ізраїльських урядовців і старшин. Люди обурюються, що армію перетворюється у політичну поліцію з такими штучками, як переодягування вояків по-арабськи, використовування вояків для політичної розвідчої служби. Це мовляв обнижує повагу армії, як органу оборони проти зовнішнього аґресора.

Але речник ізраїльського міністерства військових справ заперечив, наче би у тому телевізійному показі було щось погане. Навпаки, він твердив, що зроблено це зумисне, щоб перестерегти ворожих Ізраїлеві палестинців, щоб вони перестали бунтуватися, бо, мовляв, ізраїльське око справедливости всюди побачить винуватця і він буде покараний. Це не якась нова практика, бо вже рік-два тому переодягали ізраїльських вояків як арабів, щоб мати ближчий фізичний доступ до демонстрантів і можна легше схоплювати палестинських борців за свободу. Американський телевізійний коментатор пояснював: це, мовляв, тактика ізраїльського уряду, щоб одною рукою подавати цукерок — у другій тримати пістолю. Користування військом для боротьби проти палестинців має бути демонстрацією, що Ізраїль ніколи не зверне окупованих арабських земель. Прем'єр Їцак Шамір відмовився будь-що сказати в цій справі поки не вернеться відкіля-то міністер військових справ Моше Аренс.

Заприсяжені в Ізраїлі війська до політики брутальних репресій супроти автохтонних арабів, які бунтуються, це така сама політична нісенітниця, як нісенітною є вся ота супернаціоналістична політика Шаміра. Можна повторити сказане вже не раз на цьому місці, що остаточно Шамір, його екстремно права Лікуд-партія й уся політика насильної окупації мусить провалитися. Союз Шаміра з двома малими партіями ортодоксійних жидів продиктований партійно-політичною аритметикою, щоб мати більшість у парляменті і втриматися при владі. По суті, здоровий розум каже, й немудро і шкідливо узалежнювати державну політику від релігійних фанатиків, які ненавидять мусулман і волють жити у вічній політичній провізорії, ані ж за ціну звернення окупованих земель — дістати мир. Бо тоді ввесь арабський світ визнав би державність Ізраїля і відкрились би куди кращі можливості економічних взаємин. У минулому тижні йорданський король, Гуссейн призначив палестинця, себто колишнього автохтона землі, на якій постав Ізраїль, на нового прем'єра. Це скріпило авторитет всього загалу палестинців, але на відносини в Ізраїлі це не мало ніякого впливу.

Президент Джордж Буш і його Уряд опинилися у дуже важкій ситуації. Кількакратні подорожі державного секретаря Джеймса Бейкера до Ізраїля та арабських країн в характері мирового посередника — скінчилися повною невдачею. Ізраїль залежний від Америки, але Буш не може застосувати супроти Ізраїля явного натиску й припинити щорічну субвенцію, бо це змобілізувало би проти Буша пресу, радіо і телевізію, які у великій мірі є в руках жидів. Це була би вода на млин демократам у виборчому 1992 році. Знову ж толерувати далі окупацію і таку практику як вона існує в Ізраїлі, шкодить зв'язкам ЗСА з арабським світом. Але й цьому прийде кінець, неможливо, щоб маленький Ізраїль і його невеличкої статури прем'єр вічно насміхалися зі свого американського протектора.

М. Мельник

ПЕРЕМОГА ЄЛЬЦИНА І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Проти передбачень експертів, Єльцин переміг своїх противників у першому голосуванні у подавляючій спосіб. Він дістав біля 60 відсотків голосів у країні і біля 70 відс. у Москві. Кандидат Комуністичної партії Рижков отримав всього біля 20 відс. голосів.

Як можна інтерпретувати вислід цих виборів?

Виходить, що ані в Росії, ані в Україні комуністичні партії не мають ніяких виглядів на перемогу у випадку, коли б тут і там відбулись повторні вибори до Верховних Рад. Іншими словами, комуністичні партії в СССР не мають абсолютно ніякої політичної будучности. Тому, що цей факт з перемогою Єльцина став очевидним для всіх, не виключене, що знову певна кількість депутатів Верховних Рад або залишить партію, або принаймні почнуть частіше голосувати разом з демократами, а в Україні разом з українськими самостійниками. В наслідок цього є можливо, що підтримка законів і постанов Верховної Ради України, що ідуть в напрямі незалежности, може значно збільшитись.

Друга річ: тепер уже переворот комуністично-військової кліки, який відновив би політичну систему старих часів, неможливий, хоч вона робить спроби в тому напрямі навіть тепер після виборів. Та не тільки це! Цілком можливо, що новий уряд Росії попаде в серйозні конфлікти з урядом СССР. Хто тоді виграє, або хто кому поступиться? Чи міг би Ґорбачов вислати частини війська, КҐБ, війська МВД до Москви, щоб змусити до послуху уряд Росії? Чи міг би Ґорбачов проголосити надзвичайний стан в Росії і навіть усунути з уряду Єльцина чи розпустити Верховну Раду Росії? Теоретично так, та практично — ні!

Відношення між урядом Росії і урядом СССР заторкає долю незалежности України в основний спосіб. Кілька місяців тому Єльцин запропонував, щоб Ґорбачов зрезиґнував зі своєї посади і передав повновласті президента СССР Раді Федерації. Якщо б воно так сталось, тоді в дійсності уряд СССР, а тим самим і унітарна держава СССР, перестали б існувати.

Від того часу Єльцин змінив свою тактику і почались переговори між Ґорбачовим і представниками дев'яти республік. У квітні вони договорились до розподілу компетицій — зокрема в економічній ділянці — між центральним урядом і республіками. Домовлення це не було ратифіковане Верховними Радами республік і, дивлячись на теперішню політичну ситуацію в Росії, у своїй оригінальній формі мабуть і не буде. Зрештою, переговори на цю тему продовжуються.

Домовились вони тоді до таких основних положень: Центральному урядові підлягала б оборона країни, основна система транспорту, соціяльні програми, продукція і експорт зброї, атомної технології, стратегічних сирівців, матеріялів і продуктів, та випуск грошей, хоча в адміністрації центрального банку СССР були б репрезентанти всіх республік.

Бюджет мав би бути затверджений республіками, які передавали б якусь пропорцію доходів з податків на покриття бюджетних видатків, республіки могли б входити у безпосередні економічні контакти з чужими країнами і затримали б в себе „валюту", але позички за кордоном робив би центральний уряд. Республіки не мали б права на свої власні дипломатичні зв'язки. Над проблемами цими дебатують у Верховній Раді України.

З огляду на свою виборчу перемогу Єльцин міг би дістати від центрального уряду приблизно все, чого він би хотів. Треба припускати що всі інші республіки дістали б те саме.

Українці та інші тішилися б найбільше, коли б уряд Єльцина заявив, що Росії ані Україні ані інших неросійських територій непотрібно. І це факт, до того факт такий ясний, як сонце. Що можуть росіяни здобути в економічній ділянці, затримуючи неросійські території? Абсолютно нічого! Немає сумніву, що скоріше чи пізніше економія цілої цієї території буде функціонувати так, як економії західнього світу. В такій ситуації уряд імперії не міг би експлуатувати неросійські території ані за допомогою маніпуляції цін чи інвестицій, ані за допомогою зрізничкованих податків.

З другої сторони, Росія є щедро вивінувана природними багатствами. І тому можна цілком добре твердити, що життєвий стандарт росіян був би вищий без колоній. Як я уже раніше згадував, все, що імперія могла б принести росіянам, це вищі податки, які дали б можливість продукувати більше зброї. Та разом з цим імперія принесла б росіянам безперестанні націоналістичні заколоти, а то й збройні сутички.

Під сучасну пору, зокрема з огляду на перехід до вільних ринків, союз між республіками — потрібний. та такий союз можна цілком добре створити без союзної конституції, без центрального президента і уряду, без союзної верховної ради і без союзного війська.

Постава українців до цих проблем у формуванні публічної опінії, у дискусіях і переговорах — дуже важна. Та чи росіяни журяться тим, що, затримуючи Україну в імперії, вони можуть мати великі клопоти з українськими націоналістами в роді клопотів з литовцями і грузинами? Чи приходить їм на думку, що, затримуючи Україну, клопоти ці можуть бути багато більші чим користі? Покищо, мабуть, не дуже.

В Україні існує тепер (принаймні на папері) біля 15 партій і політичних організацій. Програми значної кількости партій я читав. Організатори партій знали, що вони не можуть обмежитися до внутрішньополітичних програм, так як це роблять партії в незалежних державах. Вони знали, що мусять заняти становище до проблеми незалежности України.

Майже всі вони у своїх програмах заявили, що бу-

(Закінчення на стор. 3)

Н. П.

Дещо з діяльности ЗУАДК-у

У сучасній ситуації, коли силою політичних обставин виринають все нові пекучі потреби в Україні, діяльність ЗУАДК-у ще більше поглиблюється, а щодо обсягу допомогових акцій, поширюється. Адже при щораз нових потребах України не заникають самі по собі й домагання теренів українських поселень поза її межами, навести б хоча приклад Бразилії з її Земельним Фондом ЗУАДК-у, що допомагає українським рільникам у тій країні, згадати б також потреби українців у Польщі, де при високих цінах на харчі й одяг при переходовій економіці є й інші труднощі й запотребування — прагнення людей створити хоча в обмежених формах культурно-освітні інституції українського характеру, відбудувати поруйновані церкви.

Треба згадати також і потреби дипомогового центру в Відні, куди з різних сторін з причин різнорідних обставин з'являються потребуючі українці, не раз з хворими дітьми, без жодних засобів до життя. Наш представник д-р Сергій Наклович вишукує шляхи допомоги нашим еміґрантам, звертається про спонсорство, але і його скромна установа, філії ЗУАДК-у, не може обійтись без матеріяльних засобів, що мають прийти від ЗУАДК-у. В бюрі ЗУАДК-у у Філядельфії також безупинний рух — дзвонять телефони, приходять чисельні листи, приїжджі сюди звертаються із своїми проблемами. Не раз доводиться директорові Канцелярії Степанові Гаврищеві вислухувати довгих розповідей про різні людські турботи та їхні недуги. І дивуєшся, де в нього береться час і терпеливість вислухувати усе, нотувати, встановлювати контакти для допомоги. Щоб розв'язати усі ці проблеми багато зусиль вкладає голова ЗУАДК-у д-р Олександер Білик.

Пошта приносить листи — їх багато і не раз вони довгі — довгі, немов довгождана особиста сповідь... Вони попадають до Допомогової комісії, що знову читає-перечитує і суґерує, що можна зробити — чим допомогти і — „що дати?...

Це обговорюється на засіданні Екзекутиви і Директорів ЗУАДК-у, рішається що і як, а тоді іде допомога туди, де пекуча потреба, безвихідь. Назагал наші люди добросердечні і вдячні; тож приходять подяки за допомогу. Дамо деякі приклади з листів останнього місяця: Семінарія св. Йосифа з Прудентополісу (Парана, Бразилія) дякує за допомогу семінарії (гімназія і ліцей), де навчається 103 українські юнаки; є також подяки від Сестер Василіянок за дар на кошти виховання студенток (Бразилія) є й подяка за даток на інтернат св. Ольги для сиріт (85 дівчат), теж Бразилія.

А є й подяки з Лемківщини, останньо з Команчі, за допомогу відбути табори молоді та почати відбудову зруйнованої церкви. Зі Львова семінаристи також дякують за допомогу (22 юнаки там вчаться в Малій Семінарії в Римі), є між ними і юнаки з Юґославії. Варто згадати щиру подяку Лесі Гончар (внучки Олеся Гончара з Києва, письменника — патріота) за стипендію на її студії в університеті ЛяСаль, що стало ініціятивою створення програми обміну між ЛяСаль і Київським університетом. Є і численні подяки від колишніх політв'язнів, від хворих вояків УПА за придбання їм інвалідських візків та іншого здоровельного приладдя, що їх там тяжко дістати. Це, зрозуміло, що це ще не всі подяки, що надійшли в травні. ЗУАДК брав участь у частковому фінансуванні перебування в ЗСА на вишколі групи депутатів з України. Тепер саме приготовляється інтенсивний курс англійської мови в Україні (Львів, Тернопіль). Фінансують цей курс дві організації: ЗУАДК і Св. Софія. Очолив цю програму д-р Леонід Рудницький; поїдуть туди фахівці викладання англійської мови для неангломовних; це дуже корисний тритижневий курс.

ЗУАДК увійшов тепер у ділову співпрацю з Координаційним Комітетом Допомоги Україні в ЗСА, який став також членом ЗУАДК. Останньо визначено даток на Фонд утримання дітей — сиріт з Чорнобильської зони, що їх спроваджують і фінансують установи Український Золотий Хрест і ОДВУ; діти з опікункою (разом 13 осіб) приїжджають на Табори Молоді на оселю ім. О. Ольжича на липень і серпень ц.р. ЗУАДК уділив теж поважну суму на допомогу школі для глухонімих у Львові та для покриття частини коштів для адвоката Ст. Хмари.

Всі ці акції корисні для потребуючих українців у діяспорі та Україні. А як знаємо, потреби зростають, також для українського занедбаного в Україні шкільництва, для мистців чи науковців, що появляються тут, а живуть в Україні, не раз у дуже невідрадних обставинах. На все це потрібні фонди. Дещо можна отримати від американських допомогових установ, але це т. зв. метчінґ фонд, отже рівну суму мусить скласти українська громада, щоб отримати таку допомогу. Маймо усе це на увазі і допоможіть ЗУАДК-ові допомагати цим нашим братам і сестрам, які живуть у злиднях і безнадії.

Микола Францужено

УКРАЇНА ВШАНОВУЄ ПІДМОГИЛЬНОГО

II.

Автор згадки цієї про Валер'яна Підмогильного ознайомився з творчістю цього визначного письменника України завдяки працям таких літературознавців, як Юрій Шерех, блаженної пам'яті Юрій Лавріненко, Григорій Костюк та інших.

Професор Григорій Костюк живе поблизу мене і ми часто зустрічаємося. Оце й недавно відвідав його, а він з деяким хвилюванням поінформував мене про вшанування Валер'яна Підмогильного на Україні. Дав і копію листа від Республіканської ювілейної комісії до нього. Випросив у нього копію цього листа і зразу заявив, що опублікую. Нехай про зміст цього листа довідаються й інші.

„Америка, Вашінґтон, — Костюку Григорію Олександровичу.

Вельмишановний професоре!

До Вас звертаються учасники літературно-мистецького вечора, присвяченого 90-річчю від дня народження видатного українського письменника Валер'яна Підмогильного.

Вшановуємо сьогодні одного з-поміж славної генерації Національного Відродження 20-ох років, яка так талановито і мужньо заявила про себе, але увійшла в нашу історію як Розстріляне Відродження. Микола Хвильовий, Євген Плужник, Микола Куліш, Григорій Косинка, Микола Зеров... Серед цього далеко неповного, сузір'я найяскравіших талантів — і Валер'ян Підмогильний, про якого один з найближчих його друзів Борис Антоненко-Давидович сказав: „Письменник високого інтелекту".

Але твори такого майстра не друкувалися на рідній землі майже шість десятиліть. Та навіть у глуху пору нашої стагнації на Україні все-таки знали про Підмогильного, читали потай його книжки і літературознавчі праці про нього. Цьому чимало сприяли й ті патріоти нації, що, розвіяні лихою долею по світах, одержимо працювали, ведучи неперервну нитку єднання поколінь. Серед них з приємністю називаємо і Ваше ім'я. Ви сприяли незабутності творчого доробку Підмогильного, вселяли нам віру, що письменник таки ж повернеться до свого народу.

Нині він повернувся своїми книгами, правом бути у шкільній та вузівських програмах з української літератури. 90-ліття його щойно відзначено урочисто на рідній Дніпропетровщині, на Київщині, де він учителював, а тепер ось і в столиці України, звідки шлемо Вам щире вітання та вдячність.

Доброго Вам здоров'я, нових творчих здобутків!

За дорученням зібрання: Валерій Шевчук — голова Республіканської ювілейної комісії, Володимир Мельник — заступник голови комісії, Раїса Мовчан, Валентин Чемерис, Володимир Заремба — члени комісії. Київ, 1 лютого 1991 року".

Зліва — підписи голови, заступника та членів Республіканської ювілейної комісії.

Цей лист, має не тільки важливу епістолярну цінність, а ще й тому, що він є своєрідним історичним документом напередодні початку нової доби в історії українського народу.

Ми не тільки на словах, а стверджуємо конкретними ділами, єдність поколінь, єдність між тими, хто живе на рідних землях і тими, що живуть „розвіяні лихою долею по світах".

Недавно про це можна було тільки мріяти, чи без надії сподіватися, а сьогодні...

А цей вияв пошани справжньої, є однією із найважливіших передумов нашого майбутнього. А маємо на увазі таке майбутнє, коли нові покоління здивовано, а може й з деякою дозою недовір'я читатимуть слова поета про українських людей, які жили „На рідній, не своїй землі" чи були „Розсіяні лихою долею по світах"!

Велика шана усім, хто вшанував пам'ять, на Соловках зниклого, Валер'яна Підмогильного і не забули отих, воістину одержимих, як професор Григорій О. Костюк.

Сидір Тимяк

АКАДЕМІЧНА ГІМНАЗІЯ У ЛЬВОВІ ВІДРОДЖУЄТЬСЯ ЯК ФЕНІКС!

V.

Ще було багато охочих до слова, але часу вже не було. Всі із великим зацікавленням слухали заключні думки директора школи Н. Геращенко. Від вчителів, шкільної ради та учнів, вона заявила, що вони будуть працювати над відновленням УАГ. Просила передавати історичні дані для музею — архіву та книжки для бібліотеки. Дякувала всім за переслані матеріяли, зокрема комітетові із діяспори за три комп'ютери та Миронові Крип'якевичеві і Романові Кухарові за їхні дари книжок. Школа стоїть перед великим завданням: перебороти систему, що вже вкоренилась півстоліття та зробити це при співпраці інших шкіл — районових, міських та ще вищих освітніх урядів. При добрій волі та допомозі випускників у діяспорі та в Україні, це напевно можна буде успішно завершити.

Під кінець виступив колеґа Роман Крип'якевич, син професора та історика Івана Крип'якевича, який підтримав конечність відновлення УАГ та збереження і передачі історії та її традиції майбутнім поколінням. Він заявив охоту допомагати у цьому проєкті і ми надіємось, що комітет у Львові використає цю оферту. Відродження гімназії підтримав теж спонсор з'їзду, проф. д-р технічних наук, Григорій Максимович, Голова Спілки наууково інженерних товариств у Львові та колеґа із Львова, Олег Чучман. На цьому друга сесія пленарного засідання закінчилась.

Хоч офіційна частина нарад перейшла, товариські стрічі продовжувались. Учасники провели суботу по полудні на відвідинах громадських організацій у Львові. Цікавими були стрічі із представниками Народного Руху у їхній домівці, проспект Шевченка 13, довші розмови із представниками Республіканської партії, гостинна участь у ширших сходинах Союзу Українок та відвідини пластової домівки у колишньому домі піонерів.

Неділя, 12-го травня, почалась Службою Божою у наміренні учасників З'їзду УАГ у Преображенському храмі, до якого колись ходили учні Академічної гімназії, коли вона була в Народному Домі. Після відправи учасники прилучились до святкування Дня Матері, що так величаво проходив на площі перед оперним театром. Погода була чудова, на сцені виступали різні мистецькі групи, а крім цього роблено телетон на доброчинну збірку фондів на будову дому „Матері і дитини". Наш комітет із діяспори теж прилучився до цієї акції та пожертвував 4,000 карб. на цю ціль. Відтак всі учасники були на виставі „Маруся Чурай" у театрі ім. М. Заньковецької. Усі були зачаровані високим мистецьким рівнем і вистава залишила назавжди незабутнє враження.

У понеділок, 13-го травня, група автобусів дала змогу учасникам стрічі виїхати зі Львова та оглянути гарні, рідні краєвиди. Прогулька затрималась у селі Верхнє-Синєвидне, помолитися у греко-католицькій церкві і оглянути місце, де мають будувати пам'ятник Тараса Шевченка. Прогулька до'їхала до Славська, де їх мило гостили. Час пролетів скоро серед товариської атмосфери та щиросердечного прийняття місцевого населення.

Наступного дня колишні випускники УАГ спільно зійшлись на Личаківському цвинтарі, поклали квіти на могилах колишніх професорів, катехитів та учнів і там відправлено панахиду за спокій їх душ над могилою о. Івана Фіґоля, кол. катехита УАГ. Його син, Роман Фіґоль та члени товариства „Лев", реставрують могили та стараються відтворити знищені пам'ятники. Це саме вони роблять і на Янівському цвинтарі, де на могилах УСС-ів поховано інших і тепер вони стараються їхні тіла перенести та відновити могили наших героїв із Визвольних Змагань. Під березовим хрестом на Янівському цвинтарі відмовлено молитви, а молодіжний хор відспівав стрілецькі пісні. По обіді матуранти відвідали музей народної архітектури і побуту біля Високого Замку. Знову ж у Середній Школі ч. 1 відбулась стріча колишніх матурантів із старшими учнями школи. Вив'язалась цікава дискусія, у якій взяли участь дир. школи Н. Геращенко та колишні випускники: О. Домбровський, Т. Мацьків, О. Дзядів та С. Тимяк. Учні цікавились програмою навчання у гімназії та питались про методи навчання в Америці. виміна думок була на високому рівні і виявила більшу потребу таких стрічей у майбутньому.

Група із Америки із жалем покидала Львів та через Почаїв прибула у середу ввечорі до готелю „Русь" у Києві. З'їзд УАГ закінчився, а тепер всі стали вже туристами під вмілою опікою Христини Стасюк-Бонакорса із бюра подорожей „Сковп". Місто пишалось у зелені, каштани теж цвіли, а ми оглядали Софійський Собор, Печерську Лавру та інші пам'ятки історії. Відвідували домівки Народного Руху, Республіканської партії, музеї, а д-рові Богданові Целевичові із Чикаґо вдалось дістатись на наради Верховної Ради. Дехто брав участь у маніфестації в обороні Степана Хмари, що відбувалась перед судовим будинком. Група склала поклін і цвіти на могилі Тараса Шевченка у Каневі. Варто згадати теж милу стрічу із о. Валерієм Шкарубським, студитом. Він сам народився у Києві та тепер обслуговує багатотисячну громаду греко-католиків у Києві та також згромадження у сусідніх містах. Чомусь дивний і незрозумілий факт, що досьогодні українці католики у Києві мусять правити під відкритим небом, хоч баптисти мають аж п'ять своїх церков, дістали церкву римо-католики, а вже не говорім про інших. Щось не все гаразд із свободою релігії в Україні. Це так на марґінесі. Так скоро проминув той час на Україні і в неділю, 19-го травня, треба було попрощатись із рідним краєм та із своєю „Alma Mater" у Львові...

*
* *

Світовий З'їзд УАГ був дуже успішний. Біля 400 учасників та колишніх учнів одноголосно вирішили відновити нашу традиційну гімназію та прийняли одноголосно „Деклярацію", що її вже частинно, передано у життя. Дирекція школи почала підготову зміни програми, а комітет із діяспори передав матеріяльну допомогу та зобов'язався далі підтримувати заходи для переходу школи на гімназійну систему. У Львові теж створився редакційний комітет третього збірника УАГ, до якого увійшли колеґа Олексій Дзядів а від школи Іван Кудин, заступник голови обласного правління Українського товариства охорони пам"яток історії та культури. Ми із діяспори пропонуємо, щоб до цього комітету теж включити Зеню Франко та Романа Крип'якевича. Цей комітет буде співпрацювати із головним редактором д-ром Олександром Домбровським, який плянує із ними стрінутись у серпні ц.р. для вироблення дальших плянів.

Тим часом учасники з'їзду на сходинах у готелі „Русь" у Києві 16-го травня ц.р. вирішили стати членами-

(Закінчення на стор. 3)

Академічна...

(Закінчення зі стор. 2)

основниками Комітету Приятелів Української Академічної Гімназії в Львові, а на його голову вибрали д-ра Євгена Новосада із Філядельфії. Теперішні члени комітету і з діяспори погодились працювати далі у новому комітеті, який виробить статут та буде старатись працювати через ЗУАДК. Всіх, що дали датки на з'їзд нова управа запросить до членства та до дальшої співпраці для добра УАГ. Рівночасно управа звертається до всіх матурантів і учнів Головної і Філії та всіх добродіїв, що бажають допомогти піднести рівень освіти у Львові, щоб вони стали членами новоствореного комітету.

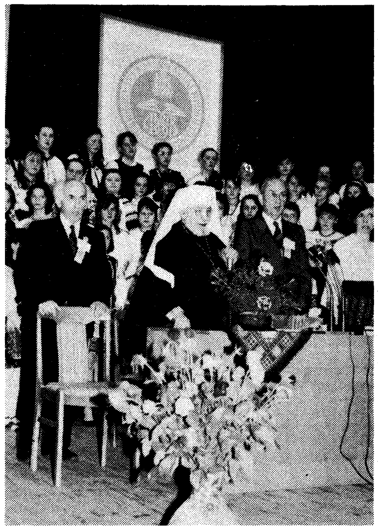
На прощання, член комітету у Львові, поетеса Марія Хоросницька, найкраще передала почування матурантів і учнів УАГ із діяспори:

В чужі краї
загнала Вас біда
в роки, що були
з ворогами в змові...
Злетілись Ви
мов птиці до гнізда
до рідної гімназії
у Львові.

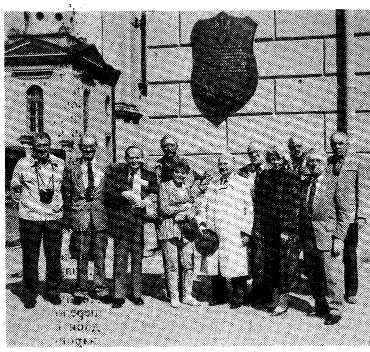
Тут Ваш дівочий
і юнацький сміх,
відлуння Ваших
струнконогих кроків...
Ні ностальгія
ані час не зміг
затьмарити
цих неповторних років.

Вони живі,
дарма, що сивина,
в душі сузір'ям
сяють світанково...
Ми молоді!
Бо Філія і Головна
на цілий світ
гімназія одна,
що так по-материнськи
пахне Львовом.

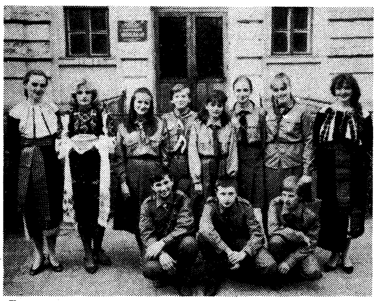
Львів, 14-го травня 1991 р.

Відкриття Світового з'їзду УАГ у залі ЛПІ 9-го червня 1991 року. Президія: О. Дзядів, голова комітету у Львові, Митрополит В. Стернюк, почесний голова Президії, С. Тимяк, голова комітету у діяспорі, та директор школи Наталя Геращенко. Вззаді шкільний хор.

Група учасників перед колишнім Народним Домом, коло пропам'ятної таблиці, що її недавно посвятив Митрополит В. Стернюк для відзначення Листопадового Зриву в 1918 році.

Група пластунів і вчительок перед входом до УАГ, перед виїздом на летовище, щоб вітати учасників із діяспори.

Рада...

(Закінчення зі стор. 1)

ти, які б захопили ентузіязм діяспори та впливали на усвідомлення населення України, як, наприклад, видання більшим тиражем всеохоплюючого довідника про Україну, її історію та культурні надбання (енциклопедію), або ряду модерних українських читанок і букваря для дітей та доростаючої молоді.

Однією з наших проблем є традиційна практика товариств чи установ дарувати техніку одиницям чи організаціям, які їм цікаві і важливі, та не так критичні для державницької справи. Таким чином скупі ресурси діяспори роздрібнюються, а їх поштовх до осягнення мети не є максимальним. Тут мудра і доцільна координація є необхідною.

Щоб добре виконати свої завдання, ККДУ покличе до дії ряд комісій, які поможуть і доповнять Екзекутиву.

Вашінгтонський комітет „Україна — 2000" (звітував заступник голови Роберт МкКоннел) вживає різних заходів, щоб замінити політику Уряду виключної підтримки „центрові" в Москві політикою паралельної підтримки та визнання республік. В ці заходи входять письмові зізнання перед конгресовими комітетами, виступи, розмови з членами Уряду та Сенату, зустрічі українських парляментарів (Гориня, Яворівського, Конєва, Чорновола, Пилипчука, Драча) з лідерами Конгресу і високими урядовцями департаментів стейту, торгівлі, оборони та Білого Дому. Ці зустрічі були дуже ефективні, бо слухачі могли особисто переконатися про зрілість українських політиків, які спокійно і логічно обстоювали свої погляди і стремління та переконливо відкидали тези прихильників „центру". Горинь і Чорновіл мали теж корисні розмови з політичними консультантами та аналітиками: д-ром Бжезінським і амбасадором Кіркпатрик. Усі ці кроки вплинули на офіційний Вашінгтон прихильно для України. Її тепер усі відрізняють від Росії, знають, що прагне незалежности, що проголосила суверенітет та що її населеня є за демократію. А нова політика Уряду дійсно міняється на „паралельне сприяння і допомогу центрові і республікам". Назва „Рух" стала відомою як речник опозиції та символ демократизації парляментарним шляхом. Тому ця назва є вартісною і її треба берегти.

Конференція для 12 парляментарів Верховної Ради, в яку входило 2 комуністи, дала їм усім змогу запізнатися з американською системою правління, а багатьом високим урядовцям вперше зустрітися з українськими законодавцями та переконатися про їх високий інтелект. Це була дуже корисна і вдала, хоч трудна та коштовна імпреза.

Тижневий Бюлетень став досить популярним джерелом інформації, спочатку серед вашінгтонської громади, а тепер серед активної частини діяспори, про українські справи у столиці. Кошти його приготування та розсилки зросли до такого рівня, що стало потрібним просити читачів про передплату.

Потрібно також призначити в бюджеті деякі фонди на покриття хоч частини коштів, пов'язаних з прихильницько-інформативними заходами „України-2000" та Агенції НКМ для Руху та Української справи. (Рада Директорів дала признання „Україні — 2000" за її діяльність).

Касир ККДУ В. Баранецький, якому Рада Директорів одноголосно надала звання заступника голови, звітував про створення банкового конта у „Самопомочі" для проєктів, а чекового у „Тризубі" для адміністративних видатків. Фінансові книги та реєстр усіх членів прецизно виказують стан фондів. На 8 червня готівки на проєкти було 28,304.22 дол. (призначені на факси і порошок), а на адміністративні видатки 5,087.59 дол. До цього часу виплачено з конта проєктів 5,695.78 дол. а з адміністративного конта 1,724.10 дол. Члени-осередки на наше прохання переслали прямо до доставців 35,145 дол., а після 8 червня ще 20,000 дол.

На адміністративні видатки до 8 червня ми одержали 18 вкладок по 250 дол., а після цієї дати 3 нові вкладки, разом на 5,250 дол., а також надвишку зі З'їзду на 1,845.55 дол., разом 7,095.55 дол. Ця сума менша на 1,905 дол. від нашого Адміністративного бюджету на 1991 р. у висоті 9,000 дол. Надіємося тут на приріст членства і вписове, або на малі імпрези.

Схвалений Радою Директорів ККДУ бюджет на допомогову акцію, оцінений приблизно на 586,435 дол. З цього вже зафінансовано перед 8 червня 30,840 дол., а по цій даті 20,000 дол. Залишається до фінансування 535,595 дол. На це маємо на банковому конті 28,300 дол., а оцінюємо наявними у членських організаціях приблизно 312,100 дол., тож залишається дефіцит приблизно на 195,195 дол. Цю суму треба буде зібрати протягом року, або прийдеться відложити деякі проєкти.

Уляна Мазуркевич, секретар ККДУ, звітувала про засідання Екзекутиви і відчитала звіт з конференції з Правління НРУ та Екзекутивою Канадського Товариства Прихильників Руху. Прийнято там рішення про пріоритети прихильницьких дій на Заході та фінансування (техніки, паперу і помочі для Секретаріяту) та про важливість пересилки техніки в Україну через НРУ або хоч з його знанням, щоб не подвоювати чи не роздрібнювати допомоги. Діяспора мусить теж координуватися у своїй дії для кращого результату. Рух треба зберегти, помимо деяких трудноців і критики, як дахову організацію, що може згуртувати різні партії, національності і групи. Ця організація сьогодні широковідома і осягнула добру репутацію у західньому світі.

Обговорення комісій ККДУ було останньою точкою програми засідання. Апробовано 6 комісій та їх назви і завдання, а добір їх повного складу та плянування праці і старту доручено Екзекутиві:

1. Технічна. Вибір, закуп і достава техніки і матеріялів. Перевірка їх якости, одержання і розподілу. Дорада ККДУ і НРУ в техніці.

2. Медично-харитативна. Збірка фондів, ліків і устаткування та їх пересилка в Україну. Вишкіл фахівців, лікування дітей і покращання медичної опіки України. Заступати ККДУ в ділянці медицини.

3. Вишкільно-наукова. Піднесення научної системи України: достава матеріялів, добування ґрентів-дотацій і вишкіл кадрів і фахівців. Дораджувати і заступати ККДУ в ділянці вишколу і науки.

4. Урядових зв'язків і політики. Переконувати Уряд і Конґрес ЗСА про справу України, про допомогу і визнання республік. Бути джерелом стратегічної думки і аналізи. Приготовляти зізнання, виступи і зустрічі.

5. Організаційно-фінансова (Українська Громада). Нові осередки: оформлення, звітування. Поширення членства. Збіркова допомога: проєкти, методика, матеріяли. Контакт з осередками.

6. Зовнішніх дотацій-ґрентів і зв'язку. (Неукраїнська Громада). Програма, контакти, фахівці: добування ґрентів від Уряду, Фундацій і Конфесійних установ. Звільнення від податків (Стратегії, ЗУАДК, АДУ, нова фундація).

Засідання закінчено закликом до тісної співпраці і координованої жертвенности.

Канцелярія ККДУ,
24 червня 1991 р.

Перемога...

(Закінчення зі стор. 2)

дуть часто боротись за незалежність України мирними засобами. Та не тільки це! Люди ці часто не обмежуються до формальних декларацій. Вони не раз стараються повернути публічну опінію проти тих, які суґерують, що часом приходиться боротись за незалежність зі зброєю в руках, називаючи їх політичними фантастами, екстремістами і авантюрниками. Логічна інтерпретація цього роду декларації і становищ є ця, що окупантам цілком не треба журитись українцям, бо вони не збираються робити їм ніяких клопотів. Вони покричать, попротестують, а коли окупант знову стукне кулаком об стіл, тоді одні будуть терпіти в тюрмах і концтаборах, а інші почнуть знову писати пеани в честь вічної злуки між народами-братами.

Я особисто не за тим, щоб в публічних політичних програмах закликати людей до зброї. (Це, зрештою, є нелеґально). Але яка користь і доцільність деклярацій, які заздалегідь заявляють, що українці за ніяких обставин не будуть зі зброєю в руках боронити найбільш основних інтересів своєї нації?

Чи прийдуть якісь глибші зміни політичного устрою СССР, а цим самим і України внаслідок перемоги Єльцина?

Під сучасну пору Єльцин міг би цілком добре заявити, що, згідно з уже ухваленим законом, уряд Росії не буде респектувати ані законів ані указів СССР, що відносяться до економії і взагалі до внутрішніх справ Росії. Він міг би уневажнити юрисдикцію Міністерства внутрішніх справ і КҐБ на території Росії і зорганізувати свою власну поліцію. Щоб перевести економічну реформу, уряд Росії мусів би контролювати центральний банк і його грошову політику і не дозволити на хоч-які втручання в його економічну політику зі сторони союзного уряду чи Верховної Ради.

Коли б Єльцин пішов в цьому напрямі, тоді й Україна могла б зробити принаймні те саме, як не більше. Та навіть коли б він цього не зробив, тоді Верховна Рада і уряд України повинні б за всяку ціну продовжувати діяти принаймні в дусі деклярації про суверенність. Один такий крок Верховна Рада недавно зробила, анулюючи право союзних міністерств розпоряджатись підприємствами і землею України.

Україна мусіла б зорганізувати центральний банк і перевести грошову реформу, випускаючи свої власні гроші, які були б під виключною юрисдикцією України. Україна мусіла б теж встановити мито. Щойно тоді можна б говорити більш серйозно про українську економічну реформу і українську економічну політику. Україні цілком непотрібно, щоб економічні відносини між Україною та іншими республіками реґулював якийсь союзний уряд. Такі відносини — є дуже важні і конечні, та їх цілком добре можна продовжувати на основі договорів. Верховна Рада і уряд України повинні б теж спробувати покінчити з юрисдикцією КҐБ, Міністерства внутрішніх справ і прокуратури СССР на своїй території. Це все не дало в Україні незалежности, та Україна в такий спосіб здобула б принаймні значну дозу політичної автономії. Після того може було б легше вивести з України імперські війська і нарешті нав'язати ніким обмежені дипломатичні і економічні взаємини з рештою світу.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в середу, 24-го квітня 1991 р. упокоївся в Бозі в шпиталі св. Йосифа в Торонто, Канада на 78-му році життя наш найдорожчий

ЧОЛОВІК, БРАТ І ВУЙКО

бл. п.

РОМАН ТЕРЕЩУК

Покійний народився 18-го жовтня 1913 р. в селі Метеневі Зборівського повіту в Україні.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ПАРАСКЕВІЮ
сестру — ЯВДОКІЮ ОЛІЙНИК з родиною в Україні
кузинок —
ОЛЬГУ БУДНИК з родиною в Україні
МАРІЮ МОСТОВУ з родиною в Торонто
ОЛЬГУ КУРИЛО з родиною в Торонто
кузина — ОЛЕКСУ ТЕРЕЩУКА з родиною в Україні

ПАНАХИДИ були відслужені 27-го і 28-го квітня в похоронному заведенні Кардинала при вул. Аннет 92.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 29-го квітня в церкві св. о. Миколая. Тіло покійного похоронено на цвинтарі Парк Лавн в Торонто, Канада.

Цією дорогою сердечно дякую всечеснішим отцям: о. парохові Д. Паньковому і о. П. Стецюкові за відслуження Панахид і виголошення глибоких проповідей в похоронному заведенні.

Особливо дякую о. Д. Паньковому за відвідини мого чоловіка в часі його перебування в лікарні і в дома та уділення йому Найсвятіших Тайн.

Сердечно дякую всч. о. Я. Левицькому за відслуження похоронних відправ в церкві, виголошення прощального слова, за відпровадження покійного на цвинтар, запечатання гробу і за його ласкаву участь на тризні.

Сердечно дякую нашим дорогим Олі і Теодорові Курилам за їхню велику увагу і поміч для мене в часі недуги мого чоловіка в лікарні і в дома, як теж в часі похоронів.

Дякую сердечно нашим дорогим Марії Мостовій і її родині; Любці і д-рові Степанові Косарам, Марусі і Ярославові Ботюкам за відвідини мого чоловіка в лікарні і в дома.

Рівнож сердечно дякую усім приятелям, які відвідували мого чоловіка в лікарні.

Особливо моя щира подяка д-рові Степанові і Любці Косарам, що не жаліли труду і дорогого часу і приїхали з Сотбур на похорон вуйка Романа.

Сердечно дякую Марусі Ботюк за переведення збірки на Товариство Рух, а Ярославові Ботюкові за переведення тризни і за його сердечні слова про покійного.

Щиро дякую мойому похресникові Петрові Будникові за щирі слова про покійного вуйка виголошені над могилою. Щира подяка Клементині Слюсарчук за її щирі слова сказані під час тризни.

Щиро дякую панам, які несли домовину: Роман і Юрко Ботюки, Богдан Андрушків, Петро Будник, Володимир і Петро Петриги.

Дякую другові Петрові Петризі за його розповідь про покійного, яку він виголосив під час тризни.

Моя особлива подяка за чудові квіти, за ласкаву участь в Панахидах, в похороні і на тризні.

Особливо дякую: Марії Мостовій, Олі і Теодорові Курилам, Іванні і Романові Лобаям, Євгенії і Захарієві Ковалям за пожертви на Служби Божі.

Сердечно дякую жертводавцям на Товариство Прихильників Руху.

200 дол. — Параскевія Терещук;
по 100 дол. — Маруся і Ярослав Ботюки, д-р Степан і Люба Косарі, Оля і Андрій Ільків;
по 50 дол. — Оля Вдович, Ірина і Петро Петриги, Марія Мельник, Оля і Теодор Курили;
40 дол. — Анна і Богдан Андрушків;
30 дол. — Неля і Петро Піжицкі;
по 25 дол. — Зоня Миськів, Ярослав Дацків, Оля Павлюк, Семен Левицький, Ксеня і Василь Деделюк, Параня і Семен Деделюк, Анна і Богдан Мельник;
по 20 дол. — Роман Конарський, Маруся Кузь, Ярослава Дуркач, Богдан Сохоцький, Ольга Пащак, Зоня Маланчій, Теодор Боднар, Теодозія Павлюк, Петро Гавришкевич, Андрійка Терещук, Діяна і Джордж Сперіч, Галя і Володимир Бойчук, О. Мурашка, Оля Паньків, Ярослава Тимочко, Зоня Мельничук;
15 дол. — Савіна Локоть;
по 10 дол. — Микола Дідик, Дануся Шварц, Ольга Паньків, Анна і Теодор Беш, Мирослав Яремус, Т. Сулига, Анна Артименко, Іван Зденюк, Теодор Переймибіда, Марія Таращук.

Хай милосердний Господь винагородить Вас усіх своїми щедрими ласками.

ПАРАСКЕВІЯ ТЕРЕЩУК

У ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ 7-го липня нашого улюбленого БАТЬКА, СИНА І БРАТА

СВ. П.

БОГДАНА „ДЬОДЯ" ОБУХОВСЬКОГО

складаємо пожертви:

100 дол. — для потерпілих дітей від Чорнобильського голокосту і
100 дол. — на організацію відродження України „Рух".

РОДИЧІ з РОДИНОЮ

Союзівка...

(Закінчення зі стор. 1)

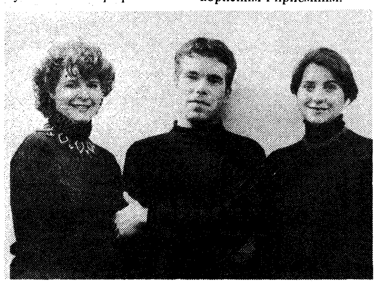
жуть прибути до бари Трембіта і побувати на товариській зустрічі, під час якої гратиме оркестра „Звуки Союзівки". Слід тут додати, що ця оркестра, в складі якої — Гриць Гриновець, Степан Бень та Роман Курило, прикрашатиме своїми виступами побут гостей протягом цілого сезону.

У п'ятницю, 5-го липня, о год. 8:30 вечора виступить молодий вокально-інструментальний ансамбль „Іка", в складі якого — Ксеня Кизик, Андрій Вовк та Іня Бонакорса. Після концерту — забава, гратиме оркестра „Звуки Союзівки".

В суботу, 6-го липня, шанувальники професійного мистецтва зможуть побувати на концерті знаменитого київського струнного квартету імени Леонтовича; в складі — Семен Кобець (перша скрипка), Юрій Харенко (друга скрипка), Борис Дев'ятів (віоля) та Володимир Пантелеєв (віолончель). Початок о год. 8:30 вечора.

Вечірня забава відбуватиметься з години 10-ої вечора під звуки оркестр „Темпо" та „Одночасність". А 7-го липня, в неділю, о год. 2:30 по полудні на плятформі „Веселки" під відкритим небом відбудеться концерт популярної музики.

Союзівка гостинно вітає дорогих гостей і запевняє, що буде зроблено все можливе, щоб їх тут побут був корисним і приємним.

Вокально-інструментальний ансамбль „Іка": зліва — Ксеня Кизик, Андрій Вовк, Іня Бонакорса

ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬЩІ Лех Валенса заявив про свій намір вдруге накласти вето на закон про вибори. Текст закону, складений комуністичною коаліцією в польському парляменті, не влаштовує Валенсу. Тим часом проєкт закону, запропонований самим президентом, не набрав необхідної кількости голосів. В середу, 26-го червня, Валенса дотримав слова. Тепер парляментові потрібно буде дві третини голосів, щоб всупереч президентському вето ввести закон у дію. Щодо попередніх плянів Валенси розпустити парлямент, то він від них відмовився, не бажаючи порушувати основний закон республіки.

ДЕПАРТАМЕНТ СТАТИСТИКИ при уряді Литовської республіки оприлюднив дані про збитки, яких зазнала республіка від травня 1991 року у зв'язку з протизаконними діями військ Совєтського Союзу. Загальна сума збитків перевищує 79 міл. карбованців.

ГОҐО — ЦЕ ОГО-ГО-ГО! АБОЖ „ОЙ, НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ" В ОБРОБЦІ Й. С. БАХА

В суботу, 20-го квітня 1991 року, в Українському Інституті Америки, Іст 79 вулиця, Ню Йорк, відбулося закриття цьогорічної серії „Музика в Інституті". Це не був звичайний концерт в академічному значенні цього слова — заля щохвилини вибухала сміхом, що подеку ди переходив у регіт, чого звичайно на концертах не трапляється, — але забава: кабарет і баль з коктейлем та вечерею. Гумористична ідея такої імпрези — „Відбірочні прослуховування до конкурсу на посаду artists-in-residence при УІА" — зародилася в директора камерної серії „Музика в Інституті", відомого скрипаля Олега Криси. До реалізації проєкту він залучив ватагу музик-виконавців з Ню-Йоркського середовища: в ній брали участь скрипалі — Наоко Танака, відома солістка і учасниця провідних оркестрів Ню Йорку, зокрема „Orpheus Chamber Orchestra", Галина Стрілець, Криса зі сином Тарасом та дружиною, піяністкою Тетяною Чекіною, піяністи — Микола і Валіда Сук, Ніна Коган, Віка Корчинська-Коган, Олександер Слободяник-молодший та Роман Стецура, віолістка Галина Колесса, віольончелісти Ваграм Сараджан і Наталія Слободяник, струнний квартет імени Леонтовича в складі: Семен Кобець, Юрій Харенко, Борис Дев'ятів та Володимир Пантелеєв, артисти Студії Мистецького Слова Олександер Кмета та Ярослав Шуль. А головне, до ролі ведучого запрошено широковідомого музичного коментатора програми клясичної музики радіовисильні WQXR, Ню Йорк, — Роберта Шермана, який спеціяльно для провадження цього концерту вивчив українську мову. Багато українських мистців мали інтерв'ю з ним — і Олександер Слободяник, і Олег Криса, і квартет імени Леонтовича, і Марія Чайковська. На закінчення кабаре-концерту прозвучала „Дитяча симфонія" Йозефа Гайдна, де на особливе запрошення взяли участь Президент Інституту Володимир Баранецький, композитор Леонід Грабовський, виконавчий директор серії „Музика в Інституті" Ірена Стецура, філолог Марта Скорупська-Геруляк, продюсер і інженер звуку Марко Сидорак, художник-графік Орест Слупчинський.

Наші спеціяльні кореспонденти подають:

Шумить-гримить околиця Централ-Парку, Український Інститут Америки справляє закінчення цьогорічної концертової серії „Музика в Інституті". Наїхало багато людей до УІА в гості. Не лише в старовину любили добре попоїсти, що краще любили випити, а ще краще любили повеселитися. А щоб було веселіше й святковіше, заздалегідь постаралася шановна Ореста Шепарович, алегантно удекорувавши інтер'єри Інституту вахлярами й циліндрами в дусі віденської оперети...

„Сте-ку-ра! Сте-ку-ра! Сте-ку-ра!" — не вгавала заля, ентузіястично викликаючи на овації інтерпретатора найвідповідальнішої партії гармонюму — незамінного пана Романа, чиїто звуки своїм хоч легким, та в'їдливим фальшем додавали освіжаючого ніжного перцю чарівним мельодіям Штравсового вальса. Вальс бо (транскрипція для сальонової оркестри Антона фон Веберна, виконавці: Олег і Тарас Криси — скрипки, Галина Колесса — віоля, Наталія Слободяник — віольончель, Тетяна Чекіна — фортепіяно — всі одягнені у фраки та вечірні сукні, з циліндрами на головах у пань ще й перев'язаних кольоровими стрічками) діставав, завдяки талантові Стецури, якогось геть ошелешуючого, вщерть метафізичного сенсу...

Найоглушливіш за всіх вигукував ім'я свого улюбленого колеги один з резиденціяльних артистів УІА, Микола Сук. Цього разу він випробовував силу свого голосу не вперше — ще виступаючи сам в іншому номері програми, безперервно порушував ритуал академічного концертового виконання. Щось вигукував, шепотів, цмокав, плямкав язиком (щоправда, майстер по закінченню паузи між цими хлоп'ячими вибриками грою, разом з дружиною Валідою, „Військового маршу „Шуберта на фортепіяно в чотири руки). Всі ці хвацькі „гей!", „ой!", „ц-ц!", тан-цю-ва-ти!" (останнє слово пошепки) добре розуміли ті з присутніх, хто був свідком концерту Олега Криси в Еліс Таллі Гол, Ню Йорк, цієї зими. Наш провідний скрипаль робив тоді дуже подібні речі, виконуючи твір одного сучасного композитора для скрипки у супроводі струнного ансамблю. Той Головний Отаман Українського Музичного Куреня в ЗСА живе й працює в місті, геть позбавленому серйозности, де розвага й гра, авантурництво й веселощі становлять просто сенс життя. Звичайно ж, шановні читачі відразу здогадалися, що йдеться про композитора, піяніста й диригента Вірка Белея та славне на весь світ Лас Вегас. Отож не дивина, що бацилі легковажности проник і до його музики, котра стала того вечора об'єктом дотепної й вельми дружньої пародії подружжя Суків.

Та й сам Віце-Гетьман Олег Криса „віців" цього разу утнув чимало. Віддавши свою скрипку „учениці" (Наоко Танака), „професор" зажадав від неї почути твір Баха. І от нижче підписані слухають і нічого не можуть зрозуміти: чистісінька українська пісня „Ой, не ходи, Грицю". Треба думати, що Бах її обробив, хоч ми досі про це не знали. Проте дивного в тім нічого немає — адже клясик кидав до свого творчого казана, що можна було: французьке, італійське, польське, англійське. Виходить, українське теж не минуло його уваги. По тому п. Криса перебрав від скрипальки Танака смичка, щоб особистим прикладом довести, як то провідні артисти потрафлять заграти для розваги „Чардаш" Монті. Скрипка ж... залишилася в „учениці", та ще обов'язок переставляти пальці лівої руки по струнах! Цей досить акробатичний трюк гри двох на одній скрипці усіх захопив досконалістю виконання, яке нічим не відрізнялося від нормального. З потужним шармом, цілком по-віденсько-львівсько-кав'ярняному вийшов Реґтайм (його заграли Олег Криса і Галина Стрілець — скрипки, Галина Колесса — віоля, Ваграм Сараджан і Наталія Слободяник — віольончелі, а в інтермедії з кримінальним забарвленням всі були вражені драматичною грою Романа Стецури в ролі інспектора Клюзо та Віки Корчинської-Коган в ролі Pink Panther). Реґтайм аж рясніє удавано недбалими ритмічними примхами, зупинками й іншими порушеннями звичаю. Хитрі бісики грали в очах Олега, а скрипка його сіялася веселим дощиком, посвистувала соловейком, співала наївну пісеньку, гримала гнівними вигуками, супроводжуючи музикою Алана Ріду казку Менро Ліфа „Фердинанд", яку читав... (Фавсте, підкажи скоренько, як звали того, що читав казку?, не Шерманенко? — Здається, ні, Пилипе, ніби Шерманюк?... чи Шерманецький?.. Та нема коли згадувати, най, буде просто Шерма, або Шерман, так чи так українське прізвище...) Роберт Шерман. Він до речі, дуже добре говорить по-англійськи — всім би нам так! — і тому казка від його участи лише виграла. Не кажемо вже про його рідну українську мову — нею він відкривав концерт і оголошував артистів, з яких ввесь час кепкував і сипав дотепами. А ще шановний коментатор виступив у програмі як член тріо піяністів, виконуючи разом з Вікою Корчинською-Коган та Олександром Слободяником-молодшим старовинний жартівливий канон на шість рук.

Не забракло, одначе, й прикрих несподіванок на цій забаві. Ось, приміром, захотів привітати товариство на залі серенадою Гайдна Квартет імени Леонтовича. Здавалося б, таких гостей треба приймати щиро й гостинно.

Так же ж ні! Тільки-но підготувалися артисти, наставили смички... і ні сіло, ню впало з'являється на залі добродій Володимир Лисняк, адміністратор УІА, й починає силоміць відбирати в усіх квартетистів смички. Ті в суперечку, мовляв, дайте нам заграти, яка бо вам, пане, від того шкода?... Але невблаганий представник адміністрації вперся та й каже: no money-no play!

Ледве вблагали. Одного смичка врешті-таки їм залишив. На чотирьох! Довелося квартетові грати, передаючи смичка з рук до рук — тому, в кого саме цієї хвилини сольо було. Але ж таки заграли — і так, що аж! Як тут не згадати Гоголя знов: „Та чи є в світі така сила..." (Пилипе, я забув, як там далі? — Я теж!)

Дейнде сказав також клясик: „А як почнуть дуріти та викидати штуки... ну, тоді хоч святих винось". Сам статечний Президент Інституту Володимир Баранецький теж піддався загальному настроєві і зголосився грати на барабані в „Дитячій симфонії" Гайдна, що завершувала концерт (основний склад — учасники квартету імени Леонтовича Семен Кобець і Юрій Харенко — скрипки, Володимир Пантелеєв — віольончель). Додаткові музиколісти, що прибули на вечір за особливим запрошенням, показали себе завзятими майстрами інструментальної витівки: прорізувала повітря оглушливим тьохканням і щелепом Марта Скорупська-Геруляк, ревла бугаєм труба Леоніда Грабовського, дзеленчав срібно трикутник Ірени Стецури, та ще додавав свого „ку-ку!" „зозуляр" оркестри Марко Сидорак. Про самовіддане гримотіння першкашн-директора Баранецького на снейр-драмі вже йшлося. Але чого були б усі вони варті, якби не глибока виконавська концепція, заздалегідь виношена й майстерно зреалізована диригентом — маестро Орестом Слупчинським — „Гогом з Уотерсайду". Бездоганний жест, дбайливо показані вступи солістів — чого ще бажати? А чи ж не сором було п-ні Марічці приховувати від людей несамовитий талант чоловіка стількох років?..

Безперечно, ми радо вітаємо блискучу перемогу Роберта Шермана на конкурсі претендентів. Але, по щирості сказати, от і „Сидораки-неборакі, Гогові гайдамаки" так само заслужили на звання Резиденціяльних артистів при УІА. Це ми говоримо як члени журі, що були законспіровані, на відміну від офіційних членів Олександра Кмети та Ярослава Шуля (вони, до речі, теж виступили зі своєю гумореською в програмі).

Їхній присуд першости Шерманові ми під сумнів брати не хочемо.

Самі ж ми твердо стояли на тім, що Гоґо — це ого-го-го.

І ще раз — востаннє — Гоголь: „Бенкетували до пізньої ночі, і бенкетували так, як уже не бенкетують. Стали гості розходитися..."

Але не назавжди! Серія „Музика в Інституті" живе! Вона продовжиться восени.

Пилип Запеклий
Фавст Хвощ

Відбувся 32-ий Злет юнацтва СУМ

Елленвілл, Н. Й. — Цьогорічний 32-ий Злет юнацтва Спілки Української Молоді, який відбувся тут на Оселі СУМ в суботу і неділю, 25-го і 26-го травня, можна назвати одним із найбільш успішних за минулих 10 літ.

Понад 360 юнаків і юначок із десяти осередків СУМ східнього побережжя Америки взяли активну участь у ньому. Команда злету складалася із членів сумівських осередків Нової Англії — Гартфорд, Ню Гейвен і Бостон. Комендантом був Мирон Колінський, голова осередку в Гартфорді.

Помітна на цьому злеті була численна участь молодшого юнацтва, тобто юнаків і юначок нижче 12 років життя, і сумемят, які жваво змагалися у конкурсах слова, знання і мистецтва, як також в легкоатлетиці, відбиванці та копаному м'ячі. Одночасно було приємно побачити на Оселі СУМ багато молодих батьків, колишніх сумівців-учасників злетів, зі своїми немовлятами у візках, які незадовго займуть місця у рядах юнаків і юначок на майбутніх злетах.

Гасло цьогорічного злету, як і цілого виховного 1991 року було „Воля України — наша мета!". Злет відзначав такі історичні річниці: 135-ліття народження Івана Франка, 120-ліття народження Лесі Українки, 100-ліття народження полк. Євгена Коновальця, основоположника УВО-ОУН, 50-ліття проголошення Акту Відновлення Української Державности 30-го червня 1941 року, 45-ліття СУМ на чужині і 5-ліття чорнобильської трагедії.

Разом із юнацтвом, користаючись із гарної погоди, Оселю СУМ відвідали багато гостей, між ними і гості з України, які виповнили залю Світлиці де відбувся конкурс мистецтва і гостинний концерт дівочого хору „Писанка" зі Львова під диригентурою Олени Вовк, п'ять концертів якого в Америці влаштувала Крайова Управа СУМ. Це був їхній останній виступ в Америці і Оля Король, голова КУ СУМ, в імені сумівської родини, прощала їх в дорогу до рідного краю.

На базі загального точкування, перше місце у злеті здобув відділ юнацтва з Пассейку, Н. Дж., друге — відділ з Йонкерсу, Н. Й., а третє — відділ з Ню Йорку.

В суботу увечері, гості і учасники мали нагоду забавлятися на товариській забаві, під час якої пригравала відома оркестра „Темпо" під керівництвом Ірини Ковалів. В неділю вранці Службу Божу відправив о. Маріян Струць із сусідньої української католицької парафії Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н. Й.

Гості також мали нагоду побачити, що після довгого чекання на урядові дозволи, будівельні машини вже є на місці і будова нового юнацького табору розпочнеться незабаром.

Українська мова в державних школах Бразилії

Учні, вчителі і члени шкільної ради школи „Лінія Есперанса" з Прудентополісу.

Українська громада Бразилії спромоглася на великий здобуток у вивченні рідної мови. 8-го березня цього року почали вивчати українську мову в чотирьох державних школах штату Парани. Цим проєктом займається шкільна рада Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації. Цей проєкт буде виконаний за кілька років. Поступово щороку будуть включені нові школи, де вивчатимуть українську мову. У програму на наступний рік плянується ввести цей предмет до інших п'ятьох шкіл, якраз там, де є більше скупчення українських поселенців і де шкільна структура приготована на це.

Навчання відбувається курсом педагогічної методології мов професора Оленки Білаш з Калгарського університету, яка разом з іншими професорами приготовила 45 учителів, уділяючи курс при Федеральному університеті в Куритибі. Матеріяли, які потрібні учителям, подарував КІУС, з чого шкільна рада робить копії та достачає учителів. Друга програма проєкту — заснування бібліотек-читалень при цих державних школах, щоб учителі і учні були забезпечені книжками, всякого роду матеріялами, відеофільмами тощо. Ця програма вже в курсі завдяки Світовому Конгресові Вільних Українців, з уділенням ресурсів на закуплення авта, відеомашини та вироблення учительських матеріялів. Шкільна Рада УККА, Українська книгарня, Товариство „Україна" з Києва, Асоціяція „Зв'язок" з Торонто, Суспільна Служба Українців Канади з Торонто та банк „Певність" з Чикаго прислали книжки і виділили фінансову допомогу, щоб цей перший етап зреалізувався. Українсько-Бразилійська Центральна Репрезентація докладає усіх зусиль, щоб цей проєкт навчання української мови був на рівні своїх завдань. Напр. це закликає до співпраці усіх, що дбають за збереження української мови, культури й ідентичности. На інформації, книжкову і фінансову участь у проєкті, слід писати на адресу:

Representacao Central Ucraniano-Brasileira, Conselho de Educacao, Cx. Postal 3424 Curitiba, Pr., Brasil.

Нестор Кутинський